

Tallinna Ehituskool
kutsekeskhariduse jätkuõppe õppekava „Puitehitiste restauraator“

MOODULI RAKENDUSKAVA

Sihtrühm	Eesti Kvalifikatsiooniraamistiku 4.või 5.tseme kutse või vastavate kompetentside ja keskhariduse olemasolu						
Õppevorm	Statsionaarne koolipõhine sessioonõpe						
Mooduli nr. 6	DEKORATIIVVIIMISTLUS	5,5 EKAP			Õpetajad		
		Tunde	Audit.	Prakt.t	Lvp.	Is.t	Heli Allikas
		78	10	30	-	38	
Nõuded mooduli alustamiseks	Läbitud on moodulid: restaureerimise alused; krohvitud pindade ja ehisdetailide restaureerimine; värvitud pindade restaureerimine; traditsioonilised käsitööriistad restaureerimisel; ökoloogilised ehitustehnoloogiad						
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õppija süvendab teadmisi ja oskusi pindade/esemete dekoratiivviimistlemisest ja restaureerimisest traditsiooniliste ja kaasaegsete dekoratiiv- ja efektvärvidega ja -segudega; omab ülevaadet traditsioonilistest ja kaasaegsetest tehnoloogiatest ja jäljendustehnikatest						
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid						
1.omab ülevaadet kaasaegsetest ja traditsioonilistest dekoratiivviimistluse ja eritehnikate materjalidest, tehnikatest ning nende kasutusvõimalustest	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab traditsioonilisi ja kaasaegseid dekoratiivviimistlustehnoloogiaid ja toob teabeallikate põhjal näiteid nende kasutamise kohta nii kaasajast kui ka ajaloost • annab ülevaate dekoratiivviimistluse materjalikasutuses (struktuurvärvid, lasuur, efektvärvid) ja töövahenditest selgitades nende kasutusvõimalusi • võrdleb kaasaegsetes ja klassikalistes jäljendustehnikates loodavaid efekte lähtudes värvides kasutatavast pigmendist, side- ja täiteainest • kirjeldab ornamentika (mustrid, motiivid) tüüpe, stiile, värvikasutust ning toob teabeallikate põhjal näiteid nende kasutamise kohta nii kaasajast kui ka ajaloost • selgitab traditsiooniliste ja kaasaegsete materjalide ja tehnoloogiate kokkusobivust lähtuvalt koostisest, aluspinnast ja pinnalekandmise viisist • defineerib ja seostab erinevate teabeallikate põhjal dekoratiivviimistluse tehnoloogiate, töövahendite ja materjalidega seotud mõisteid ja termineid 						

<p>2. omab ülevaadet dekoreeritud värvipindade kahjutustest ja nende põhjustest ; konserveerimise ja restaureerimise võimalustest ja meetoditest; restaureerimistööde planeerimise ja dokumenteerimise põhimõtetest</p>	<ul style="list-style-type: none"> • analüüsib keskkonnatingimuste mõju viimistlusele, kahjutuste olemust , põhjuseid ja konserveerimise /restaureerimise vajadust ja võimalusi • hindab visuaalselt viimistluse seisundit, ning määratleb lähtuvalt seisundist ja kahjustuse tüübist dekoratiivviimistluse , konserveerimise või restaureerimise meetodi • hindab visuaalvaatluse teel aluspinna materjali ja seisundit ning valid sobiva ettevalmistamise ja töötlemise meetodi • kavandab tööprotsessi lähtudes pinna/viimistluse seisundist, restaureerimise põhimõtetest ja muinsuskaitse eritingimustest • selgitab kahjutuste põhjuse ja ulatuse põhjal tööde tegemiseks vajaliku info, planeerib tööaja ning töövahendite ja eriotstarbeliste abivahendite vajaduse • mõõdistab asjakohaseid mõõtvahendeid kasutades viimistletava pinna vajalikud parameetrid lähtuvalt tööülesandest • arvutab vajalike materjalide koguse ning koostab materjalide kulukalkulatsiooni juhindudes materjalide kasutamistingimustest ja kulunormist • koostab restaureerimistööde plaani arvestades restaureerimise ja muinsuskaitse põhimõtteid • säilitab ,mõõdistab ja dokumenteerib originaalfragmendid • kaardistab ja fotografeerib dokumenteerimiseks viimistluse seisundi , kahjutused ulatuse ja põhjuse varasemad materjalikasutused ja tehnoloogiad
<p>3. taastab kahjustunud dekoratiivviimistlust ja viimistleb pindu dekoratiivvärvi või – seguga lähtudes etteantud tööülesandest ja kvaliteedinõuetest kasutades asjakohaseid töövahendeid ja tehnoloogiat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • järgib tööde teostamisel restaureerimistööde plaani ja tööde tehnoloogilist järjekorda • jälgib tööde teostamise ajal muutuvaid temperatuuri- ja ilmastikutingimusi • korraldab oma tööloigu piires nõuetekohase töökoha järgides tööohutusnõudeid • valmistab tööks ette erinevad materjalid ja töövahendid , juhindudes restaureerimistööde plaanist ja tehnoloogilisest protsessist • valmistab ja toonib tööks vajalikke värvisegusid • valmistab tööks vajalikke töö- ja abivahendeid (šabloonid, templid) • katab kinni mitteviimistletavad pinnad, kasutades sobilikke materjale, töövahendeid ja –võtteid • valmistab ette viimistletavad pinnad, lähtudes aluspinna seisukorrast, materjalide ja pindade omadustest ja vastastikusest sobivusest • sondeerib ja avab restaureeritava pinna viimistluskihid kasutades asjakohaselt keemilisi ja mehaanilisi töövõtteid • koostab vajadusel originaali järgi rekonstruktsiooni või näidispinna, mis põhineb värvikihtide ja materjali uuringul • taastab kahjustunud dekoratiivviimistlust lähtudes tööülesandest, tehnoloogiast ja kvaliteedinõuetest • eemaldab vanad viimistluskihid valides õige meetodi lähtudes aluspinnast ja viimistlusmaterjali tüübist • krundib ja vajadusel värvib viimistletavad pinnad, arvestades pinnale kantava dekoratiivvärvi eripära ja paigaldamise tehnoloogiat • tasandab/pahteldab lähtuvalt tööülesandest pinna, kasutades sobivaid töövahendeid , töövõtteid ning järgides materjalide kasutusjuhendeid ja tööülesannet • värvib lähtuvalt tööülesandest ja toote paigaldustehnoloogiast lasuur-, struktuur- ja dekoratiivvärvidega, kasutades erinevaid

	<p>töötlemistehnikaid</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab lähtuvalt tööülesandest pindade viimistlemisel erinevaid jäljendustehnikaid (aaderdamine, marmoreerimine jms.) • rakendab lähtuvalt tööülesandest pinna viimistlemisel ornamentikat ja šabloonitehnikat • teostab lähtuvalt tööülesandest värvitud pindad lõppviimistluse (lakkimine, vahatamine, poleerimine jms) • teeb vajadusel asjakohaseid ja põhjendatud muudatusi esialgsesse restaureerimisplaanis • parandab töö käigus tekkinud vead, kasutades selleks sobivaid meetodeid • tagab valmispindade kaitse niiskuse, vee jms eest tööprotsessi jooksul ning märgistab viimistletud pinnad • korrastab ja puhastab töövahendid, seadmed ja kaitsevahendid, juhindudes nende kasutus- ja hooldusjuhendist ning üldtunnustatud heast tavast • teostab töö tulemuslikult, kvaliteetselt ja õigeaegselt ning teavitab töid segavatest või takistavatest faktoritest • dokumenteerib ja jäädvustab viimistlustööde protsessi
<p>4. töötab ennast ja teisi juhtivalt järgides töötervishoiu-, tööohutus- ja keskkonnaohutusnõudeid ning hea ehitustava ja säästava renoveerimise põhimõtteid</p>	<ul style="list-style-type: none"> • juhendab vajadusel algajaid töötajaid /praktikante esmaste ja ohutute tövõtete omandamisel ,töövahendi kasutamisel ja hooldamisel • suunab algajaid töötajaid /praktikante töötama distsiplineeritult ja positiivse rutiini alusel • järgib töövahendite, seadmete kasutamisel etteantud kasutus-ja ohutusjuhendeid • järgib töökoha ettevalmistamisel, töö ajal ja töökoha korrastamisel rangelt töötervishoiu ja tööohutuse nõudeid ning arvestab inimeste ja keskkonnaga enda ümber • rakendab tööprotsessis hea ehitustava , säästava renoveerimise ja materjalide korduvkasutuse põhimõtteid • kasutab ergonoomilisi ja ohutuid tövõtteid, vajalikke abi- ja isikukaitsevahendeid vahendeid nõuetekohaselt • valdab esmaseid esmaabi võtteid ja vahendeid • järgib tekkivate jäätmete utiliseerimisel jäätmekäitluseeskirjades olevaid nõudeid
<p>5.analüüsib ennast ja oma tööd ja planeerib selle põhjal elukestva õppe protsessist lähtuva enesearendamise</p>	<ul style="list-style-type: none"> • analüüsib erinevate tööülesannetega toimetulekut tööprotsessis, töövahendite kasutamiskust • hindab oma töö valmidusastet ja kvaliteeti ning arendamist vajavaid aspekte • eristab isiklikku ja kollektiivset vastutusala • analüüsib oma isikuomadusi, kutseoskusi, töö panust ja tähtsust restaureerimisprotsessis ning hindab arendamist vajavaid aspekte • koostab kokkuvõtte tööde ja eneseanalüüsi tulemustest ning vormistab selle korrektses eesti keeles kasutades infotehnoloogiavahendeid • koostab, kasutades infotehnoloogiavahendeid, digitaalset presentatsiooni avalikuks esitamiseks • argumenteerib ja edastab otstarbekalt, loogiliselt ja selgelt oma seisukohti ning eriala valdkonna põhioskusi ja teadmisi • koostab isikliku täiendõppevajaduse lähtuvalt elukestva õppe protsessist • leiab teavet edasiõppimise, täiendus- ja ümberõppe võimaluste kohta, kasutades erinevaid eesti- ja võõrkeelseid teabeallikaid

Hindamine	mitteeristav
Hindamismeetodid ja hindetööd	
<p>Akadeemiline vestlus: Küsimustele vastamine-õpilane kirjeldab võrdleb traditsioonilisi ja kaasaegseid dekoratiivviimistlustehnoloogiaid ja jäljendustehnikaid; annab ülevaate materjalikasutusest; kirjeldab ja toob näiteid ornamentika stiilidest, stiilidest, tüüpidest; selgitab materjalide ja tehnoloogiate kokkusobivust; defineerib ja seostab mõisteid ja termineid.</p>	<p>Hindekriteeriumid Tulemus – „A“ (arvestatud) kui õpilane on sooritanud hindetööd tähtaegselt ning omandanud kõik 1. õpiväljundile vastavad hindamiskriteeriumid lävendi tasemel</p>
<p>Praktiline töö : Viimistluskihtide avamine- sondeerib ja avab restaureeritava pinna viimistluskihid kasutades asjakohaselt keemilisi ja mehaanilisi töövõtteid Värvisegude valmistamine - õpilane valmistab lähtuvalt tööülesandest retsepti alusel ja toonib tööks vajalikke värvisegusid Šabloonvärvimine- valmistab ette viimistletavad pinnad ning viimistleb pinna kasutades ornamentikat ja šablooni tehnikat Dekoratiivviimistlus - õpilane taastab, parandab, rekonstrueerib dekoratiivviimistlust; valmistab ette viimistletavad pinnad; eemaldab vanad viimistluskihid; tasandab/pahteldab; krundib ja värvib dekoratiivvärvidega; töötab ennast ja teisi juhtivalt järgides tööplaani, töötervishoiu-, tööohutus- ja keskkonnaohutusnõudeid ning hea ehitustava ja säästava renoveerimise põhimõtteid. Jäljendustehnikad- õpilane viimistleb pinnad kasutades traditsioonilisi jäljendustehnikaid (aaderdamine, marmoreerimine) lähtuvalt tööülesandest ja toote paigaldustehnoloogiast. Iseseisev töö: Viimistluskihtide avamine- koostab vajadusel originaali järgi rekonstruktsiooni või näidispinna, mis põhineb värvikihtide ja materjali uuringul Šabloonvärvimine- valmistab lähtuvalt tööülesandest vajalikud töö- ja abivahendeid šabloonvärvimiseks Dokumenteerimine – õpilane dokumenteerib ja fotografeerib tööde protsessi. Eneseanalüüs ja esitlus - õpilane analüüsib ja hindab tööülesannetega toimetulekut, isikuomadusi, kutseoskusi, täiendõppevajadust, töö panust ja tähtsust restaureerimisprotsessis; koostab kokkuvõtte tööprotsessist ja eneseanalüüsi tulemustest ning vormistab selle korrektses eesti keeles kasutades infotehnoloogiavahendeid ning koostab digitaalset presentatsiooni.</p>	<p>Tulemus – „A“ (arvestatud) kui õpilane on sooritanud hindetööd tähtaegselt ja vormistanud vastavalt nõuetele ning omandanud kõik 3.-5. õpiväljundile vastavad hindamiskriteeriumid lävendi tasemel</p>
<p>Iseseisev töö: Restaureerimisplaani koostamine-õpilane kaardistab viimistletava pinna seisundi, varasemad materjalikasutused ja tehnoloogiad, dokumenteerib informatsiooni ja koostab selle põhjal restaureerimistöde plaani (tehnoloogiad, materjalid, kulukalkulatsioon) Portfoolio- õpilane koondab õpimappi mooduli jooksul teostatud ja dokumenteeritud praktiliste tööde paremiku</p>	<p>Tulemus – „A“ (arvestatud) kui õpilane on iseseisvalt koostanud ja tähtaegselt esitanud nõuetele vastavad iseseisvad tööd ning omandanud kõik 2. õpiväljundile vastavad hindamis-</p>

Esitlus- koostab digitaalset presentatsiooni avalikuks esitamiseks ning esitleb kogutud ja dokumenteeritud materjale argumenteeritult	kriteeriumid
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Õpilane on omandanud kõik õppekava õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel ja sooritanud praktilised ülesanded sh. iseseisva töö.
Teemad, alateemad	<p>1.DEKORATIIVVIIMISTLEMISE TEHNOLOOGIAD. Ülevaade dekoratiivvärvimise ajaloost. Traditsioonilised värvid (lubivärv, linaõlivärv,tempera, tõrv,muldvärv, kaseiinvärv, jms) nende koostis, omadused. Erinevate värvisegude valmistamisest ja kasutamise tingimustest. Kaasaegsed efektvärvid. Pinnakaitsemeetodid, kasutatavad materjalid (vahad, lakid ja värnitsad; lasuurid, peitsid). Dekoratiivviimistluseks vajalikud töövahendid ja abimaterjalid, nende kasutamise tingimused. Aluspinna seisundi hindamine. Töövahendite hooldamine. Tööde tehnoloogiline järjekord. Viimistluslahenduse koostamine. Värvide toonimine. Erinevate pindade ettevalmistamine (kruntimine, värvimine, lakkimine, vahatamine). Värviefektid (käsna, pintli, rulli , tekstiili, paberi jms kasutamine).Tekstuuriefektid (kivi, nahk, kraklee, krohv). Klassikalised efektid (aaderdamine, marmoreerimine, kuldamine). Metalliefektide tegemine. Mustrid ja motiivid (ornamendid, templid, šabloonid, dekoratiivsed jooned ja varjud). Oma töökoha korraldamine. Tasandiline ja ruumilinemärkimine. Töötervishoiu- ja tööohutusnõuded</p> <p>2.DEKOREERITUD PINDADE KONSERVEERIMINE JA RESTAUREERIMINE. Restaureeritava/ konserveeritava pinna väärtuskriteeriumid, sellest lähtuv meetodite valik. Värvipinna seisukorra hindamine. Restaureeritava pinna sondeerimine, avamine, proovide võtmine. Laboratoorsete- ja arhiiviuuringute võimalused. Pindade ettevalmistamine. Erinevate värvikihtide avamine, uurimine. Kahjustatud kihtide eemaldamine. Väärtuslike pindade (maalitud, marmoreering, ornament, aaderdus) sondaažide säilitamise ja eksponeerimise põhimõtted ja tingimused. Värvikahjustuste kõrvaldamisel. Tonaalsuse määramine ja vajalike värvitoonide segamine. Tööteostuse aruandlus ja dokumenteerimine. Protseduuri kirjeldus. Töötervishoid ja tööohutus.</p>
Õppemeetodid	Interaktiivne loeng, vestlus, kirjalik töö, kirjanduse lugemine, praktiline töö, iseseisev töö, analüüsiv kirjutamine, portfoolio, tööplaani koostamine, dokumenteerimine, fotografeerimine, esitlus.
Õppematerjalid	<ul style="list-style-type: none"> • Värvimine ja tapeetimine P.Hemgren; H.Wannfors 2006 • Värvid ja nende kasutamine. H. Alen Ehitaja raamatukogu Tln.2004 • Värviefektide entsüklopeedia. S.Cohen;M.Philo2007Sinisukk • Koristemaalaus. P. Karijärvi Soome 1993 • Dekoratiivvärvimine. J.Aldrin2006 • Värviefektide piibel. K.Skinner 2004 • Puiduliikide piibel. N.Gibbs Sinisukk 2008 • Seinast sein. L.Barker Kolibri 2007 • Looduslikud värvid ehituses. R.Pere, T.Elvisto 2007 • Väarviõpetus. M. Tammert Tln. 2002

